

ORIGINAL ARTICLE**Developing a Conceptual Model of Organizational Support for Sport Psychology: A Qualitative Study Based on Grounded Theory****Amir Dana***

Associate Professor,
Department of Physical
Education, Ta.C., Islamic
Azad University, Tabriz, Iran.

***Correspondence**

Amir Dana
E-mail: amirdana@iau.ac.ir

Receive Date: 31/Jan/2026
Accept Date: 08/Feb/2026
Published Online: 22/June/2026

How to cite

Dana, A. (2026). Developing a
Conceptual Model of
Organizational Support for Sport
Psychology: A Qualitative Study
Based on Grounded Theory.
*Applied Research of Sport
Management*, 15(1), 39-54.

EXTENDED ABSTRACT**Introduction**

Psychological well-being has become a fundamental component of athletic performance in contemporary sport, alongside physical conditioning and technical skills. However, the effectiveness of sport psychology interventions is highly dependent on the level of organizational support provided by sport institutions. In many developing and transitional sport systems, including Iran, organizational structures, leadership practices, and cultural norms often limit the systematic integration of psychological services. Despite growing recognition of mental skills training, few comprehensive models exist that explain how organizational factors facilitate or hinder sport psychology implementation. The present study aimed to design a conceptual model of organizational support for sport psychology within Iranian sport organizations. By exploring the experiences and perceptions of sport psychologists, coaches, and managers, this research sought to identify causal, contextual, and intervening factors, as well as effective strategies and outcomes, in order to provide a holistic framework for sustainable psychological support in competitive sport settings.

Methodology

This study adopted a qualitative research design based on grounded theory methodology using the Strauss and Corbin approach. The research was applied in nature and focused on developing a practical model for organizational support in sport psychology. Data were collected through in-depth, semi-structured interviews with key stakeholders in Iranian sport organizations.

Participants were selected using purposive sampling to ensure rich and relevant information. The sample consisted of 12 experts, including four sport psychologists, four professional coaches, and four sport managers, all with extensive experience in elite and professional sport. Participants' ages ranged from 27 to 37 years, with professional experience between 5 and 12 years. Most held doctoral degrees,

ensuring high academic and professional credibility. Sampling continued until theoretical saturation was achieved.

Interviews lasted between 60 and 90 minutes and were conducted individually in a confidential environment. The main guiding question focused on identifying organizational factors that support sport psychology, followed by questions regarding barriers, strategies, and outcomes. All interviews were audio-recorded with participants' consent and transcribed verbatim.

Data analysis followed three systematic stages: open coding, axial coding, and selective coding. During open coding, initial concepts were extracted from the transcripts. Axial coding was used to organize these concepts into broader categories, while selective coding integrated the categories into a coherent theoretical model.

To ensure trustworthiness, credibility, transferability, and confirmability were addressed. Member checking was conducted by returning transcripts and codes to participants. Peer debriefing involved collaboration with experts and independent coders. Reliability was assessed through re-coding procedures and Cohen's Kappa coefficient using SPSS. These strategies enhanced the rigor and validity of the qualitative findings.

Findings

Data analysis generated more than 185 initial codes, which were systematically organized into five major dimensions: causal conditions, contextual conditions, intervening conditions, strategies, and consequences. These dimensions formed the basis of the final organizational support model for sport psychology.

Causal conditions primarily included leadership support, structural support, resource prioritization, and policy support. Leadership involvement emerged as the most influential factor.

Leaders who actively participated in psychological programs, modeled positive attitudes, and emphasized mental skills created a supportive environment that legitimized sport psychology. Structural support, such as employing qualified psychologists and integrating them into team planning, enhanced accessibility and trust. Resource prioritization and formal policies further strengthened organizational commitment.

Contextual conditions consisted of organizational culture, team environment, type and level of sport, resource availability, and governance structures. A culture that valued mental health encouraged athlete engagement, while negative attitudes discouraged participation. Team dynamics, competition pressure, and sport type influenced the nature and intensity of psychological needs. Limited financial and physical resources constrained service delivery, even in supportive organizations.

Intervening conditions included time constraints, cultural barriers, resource limitations, communication gaps, leadership-policy inconsistencies, and athlete perceptions. Intensive training schedules often reduced opportunities for mental skills training. Cultural stigma surrounding psychological help, especially among male athletes, hindered utilization. Weak coordination among managers, coaches, and psychologists further reduced program effectiveness.

Several strategies were identified to enhance organizational support. These included leadership participation, coach involvement, integration of psychologists into teams, policy and program development, athlete participation, resource management, and educational initiatives. Leaders promoted psychological services through workshops and role modeling. Coaches reinforced mental skills during training. Psychologists adapted interventions to team culture and provided continuous feedback. Clear policies, transparent budgeting, and awareness programs supported long-term sustainability.

The implementation of these strategies produced multiple positive outcomes. Athletes reported improved psychological well-being, reduced stress, increased resilience, and greater confidence. Performance stability, concentration, and decision-making under pressure improved. Team cohesion and communication strengthened, leading to enhanced collective commitment. Engagement in mental skills programs increased, and organizations demonstrated improved readiness, accountability, and capacity for sustainable development.

Discussion and Conclusion

The findings demonstrate that organizational support for sport psychology is a multidimensional and systemic process influenced by leadership, culture, structure, and resources. Consistent with organizational support theory, visible leadership commitment plays a central role in shaping athlete attitudes and engagement. The study highlights that psychological interventions cannot function effectively in isolation; rather, they must be embedded within organizational policies and daily practices. Cultural barriers and time constraints remain major challenges in Iranian sport, requiring targeted educational and managerial interventions. The proposed model extends existing literature by integrating causal, contextual, and strategic dimensions into a unified framework tailored to developing sport systems. Practically, the model provides managers, coaches, and policymakers with evidence-based guidance for institutionalizing psychological services. Future research should examine the quantitative impact of this model across different sport types and competitive levels.

KEYWORDS

Organizational Support, Sport Psychology, Athlete Well-being, Leadership, Qualitative Research, Performance Enhancement.

پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی

سال پانزدهم، شماره یک، پیاپی پنجاه و هفتم، تابستان ۱۴۰۵ (۵۴-۳۹)

DOI: 10.30473/arism.2026.77253.4038

E-ISSN: 2345-5551

P-ISSN: 2538-5879

«مقاله پژوهشی»

تدوین مدل مفهومی حمایت سازمانی از روان‌شناسی ورزش: پژوهش کیفی مبتنی بر نظریه پردازی داده‌بنیاد

امیر دانا*

دانشیار، گروه تربیت بدنی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

*نویسنده مسئول: امیر دانا

رایانامه: amirdana@iaui.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۱۱/۱۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۱۱/۱۹

تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۵/۰۴/۰۱

استناد به این مقاله:

دانا، امیر. (۱۴۰۵). تدوین مدل مفهومی حمایت سازمانی از روان‌شناسی ورزش: پژوهش کیفی مبتنی بر نظریه پردازی داده‌بنیاد. پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، ۱۵(۱)، ۳۹-۵۴.

چکیده

در ورزش‌های معاصر، بهزیستی روان‌شناختی نقش مهمی در عملکرد ورزشکاران دارد، اما اثربخشی آن به میزان حمایت سازمانی وابسته است؛ موضوعی که در بستر ورزش ایران کمتر بررسی شده است. هدف این پژوهش، توسعه یک مدل جامع حمایت سازمانی برای روان‌شناسی ورزش بر اساس تجربیات و ادراکات ذی‌نفعان کلیدی بود. پژوهش با رویکرد کیفی و از طریق مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته عمیق با ۱۲ نفر از روان‌شناسان ورزشی، مربیان و مدیران ورزشی انجام شد. داده‌ها با روش تحلیل مضمون و کدگذاری باز، محوری و انتخابی تحلیل شدند. نتایج منجر به شناسایی پنج بعد اصلی شامل عوامل علی، زمینه‌ای، مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها شد. یافته‌ها نشان داد مشارکت رهبری، حمایت ساختاری و سیاستی و تخصیص منابع از عوامل کلیدی در اجرای مؤثر روان‌شناسی ورزش هستند، در حالی که محدودیت‌های زمانی، موانع فرهنگی، ضعف ارتباطات و سیاست‌های متناقض از موانع اصلی محسوب می‌شوند. راهبردهای پیشنهادی شامل مدل‌سازی رهبری، مشارکت مربیان، ادغام روان‌شناسان در ساختار تیم، توسعه سیاست‌ها، مشارکت ورزشکاران، مدیریت منابع و آموزش بود. پیامدهای اجرای این راهبردها شامل ارتقای بهزیستی و عملکرد ورزشکاران، انسجام تیمی، افزایش مشارکت در برنامه‌های مهارت‌های ذهنی و توسعه سازمانی است. این مدل چارچوبی کاربردی برای ادغام پایدار روان‌شناسی ورزش در سازمان‌های ورزشی ارائه می‌دهد.

واژه‌های کلیدی

حمایت سازمانی، روان‌شناسی ورزش، بهزیستی، تحقیق کیفی، ورزش رقابتی.

حق انتشار این مستند، متعلق به نویسندگان آن است. © ۱۴۰۵ ناشر این مقاله، دانشگاه پیام نور است.

این مقاله تحت گواهی زیر منتشر شده و هر نوع استفاده غیرتجاری از آن مشروط بر استناد صحیح به مقاله و با رعایت شرایط مندرج در آدرس زیر مجاز است.

Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)<https://arismb.journals.pnu.ac.ir/>

مقدمه

در ورزش‌های مدرن، جنبه‌های روان‌شناختی عملکرد به اندازه آمادگی جسمانی، توانایی‌های فنی و برنامه‌ریزی راهبردی اهمیت دارند. ورزشکاران، مربیان و سازمان‌های ورزشی به‌طور فزاینده‌ای آگاه هستند که استحکام روانی، انگیزه، مدیریت استرس و سلامت کلی روان‌شناختی برای دستیابی به موفقیت بلندمدت ضروری هستند. روان‌شناسی ورزش، به‌عنوان یک حوزه عملی، با ارائه راهبردهای مبتنی بر شواهد که برای افزایش عملکرد، بهبود رفاه و ترویج کار تیمی مؤثر طراحی شده‌اند، این نیازها را برآورده می‌کند (فاسی و همکاران، ۲۰۲۲). با این حال، اثربخشی روان‌شناسی ورزش به‌طور قابل‌توجهی تحت تأثیر محیط سازمانی است که در آن اعمال می‌شود (فراهانی و همکاران، ۱۴۰۴).

بدون حمایت سازمانی کافی مانند تعهد رهبری، تخصیص منابع مناسب و فضای فرهنگی حمایتی - مزایای مداخلات روان‌شناسی ورزش ممکن است به‌طور کامل محقق نشود یا حتی ممکن است انتظارات را برآورده نکند. این امر اهمیت یک رویکرد نظام‌مند برای درک حمایت سازمانی از روان‌شناسی ورزش را برجسته می‌کند، که می‌تواند پایه‌ای برای ادغام سلامت روان و راهبردهای ارتقای عملکرد در سازمان‌های ورزشی فراهم کند (مک کورماک و همکاران، ۲۰۱۵).

در سازمان‌های ورزشی ایران، نابرابری در حمایت از روان‌شناسی ورزش به‌طور زیادی قابل‌توجه است. با وجود فرهنگ ورزشی پویای ایران و دستاوردهای رقابتی آن در صحنه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی، تحقیقات کمی در مورد حمایت سازمانی از روان‌شناسی ورزش وجود دارد. اکثر مداخلات موجود بر ورزشکاران نخبه در رشته‌های ورزشی خاص متمرکز شده‌اند و فاقد تحلیل جامعی از چگونگی تأثیر چارچوب‌های سازمانی، سبک‌های رهبری و دیدگاه‌های فرهنگی بر اجرا و موفقیت خدمات روان‌شناسی هستند (علیمردانی و همکاران، ۱۴۰۲). علاوه بر این، عناصر فرهنگی منحصر به فرد در ایران، مانند دیدگاه‌های اجتماعی در مورد سلامت روان، ساختارهای سلسله‌مراتبی در سازمان‌ها و منابع محدود، می‌توانند بر نحوه درک و استفاده ورزشکاران و مربیان از حمایت روانی تأثیر بگذارند. بنابراین، بررسی حمایت سازمانی در این زمینه نه تنها اهمیت محلی دارد، بلکه بینش‌های

ارزشمندی را ارائه می‌دهد که می‌تواند برای سیستم‌های ورزشی مشابه در جاهای دیگر نیز مرتبط باشد. این مطالعه در پی پر کردن شکاف‌های موجود با ایجاد مدلی از حمایت سازمانی برای روان‌شناسی ورزش متناسب با محیط ورزشی ایران است. این مطالعه به بررسی تعامل عناصر سازمانی مانند سبک‌های رهبری، توزیع منابع، پویایی‌های ارتباطی و ارزش‌های فرهنگی در ارتقا یا مانع‌تراشی خدمات روان‌شناسی ورزش می‌پردازد.

این تحقیق با ادغام تجربیات ذی‌نفعان مختلف، قصد دارد عوامل اساسی تشکیل‌دهنده حمایت سازمانی مؤثر را مشخص کند و از این طریق چارچوبی برای اطلاع‌رسانی در سیاست‌گذاری و عمل ارائه دهد. مدل پیشنهادی به‌گونه‌ای طراحی شده است که هم جامع و هم انعطاف‌پذیر باشد و سازمان‌های ورزشی با اندازه‌ها و رشته‌های مختلف را قادر سازد تا سیستم‌های حمایت روانی ایجاد کنند که رفاه و عملکرد ورزشکاران را بهبود بخشد. در کل، هدف از این تحقیق تدوین مدل مفهومی حمایت سازمانی از روان‌شناسی ورزش با استفاده از رویکرد کیفی بود.

مبانی نظری

از دیدگاه نظری، مفهوم حمایت سازمانی از حوزه روان‌شناسی سازمانی، به‌ویژه از دریچه حمایت سازمانی ادراک‌شده سرچشمه می‌گیرد (فان و جیانوای، ۲۰۲۵)؛ واگاشتاف و همکاران، ۲۰۱۲). حمایت سازمانی ادراک‌شده چگونگی درک افراد از به رسمیت شناختن مشارکت‌ها و نگرانی سازمانشان برای رفاهشان را خلاصه می‌کند. اگرچه حمایت سازمانی ادراک شده به‌طور گسترده در بخش‌های مختلفی مانند محیط‌های شرکتی، آموزشی و مراقبت‌های بهداشتی مورد بررسی قرار گرفته است، اما اهمیت آن در سازمان‌های ورزشی هنوز در حال توسعه است (اسلاک و پارنت، ۲۰۰۶)؛ اسمعیلی و همکاران، ۱۴۰۳).

تطبیق این مفهوم با زمینه ورزشی مستلزم در نظر گرفتن چالش‌های متمایزی است که ورزشکاران با آن مواجه می‌شوند، از جمله فشارهای اوج عملکرد، رقابت شدید، سلسله‌مراتب تیمی و عملکرد ورزشی. در این محیط‌ها، حمایت سازمانی ادراک شده می‌تواند نه تنها بر سلامت روان ورزشکاران، بلکه بر عملکرد آن‌ها، مشارکت در آموزش مهارت‌های ذهنی،

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر از نوع کیفی و به‌عنوان یک تحقیق کاربردی طراحی شده است که نتایج آن به‌منظور مدل حمایت سازمانی از روان‌شناسی ورزش مورد استفاده قرار خواهد گرفت. در این تحقیق، از روش نظریه داده‌بنیاد با رویکرد اشتراوس و کوربین برای جمع‌آوری اطلاعات در مورد پدیده موردنظر بهره گرفته شد. برای اجرای این روش، سه نوع کدگذاری شامل کدگذاری باز، محوری و انتخابی به کار گرفته شد که در نهایت اطلاعاتی درباره عوامل علی، زمینه‌ای، مداخله‌گر و راهبردهای مدل حمایت سازمانی از روان‌شناسی ورزش جمع‌آوری گردید. ابزار جمع‌آوری اطلاعات شامل مصاحبه‌های عمیق و نیمه‌ساختارمند بود که با استفاده از ضبط صوت، گفتگوها با نخبگان انجام و مصاحبه‌شوندگان به سؤالات از پیش طراحی شده پاسخ دادند.

شرکت‌کنندگان

جامعه آماری این تحقیق شامل کارشناسان برجسته‌ای بود که در زمینه‌های روان‌شناسی ورزش، مدیریت ورزشی و مربیگری فعالیت می‌کردند. برای انتخاب نمونه، از روش نمونه‌گیری هدفمند بهره گرفته شد و مصاحبه‌شوندگان از میان افرادی انتخاب شدند که درک عمیقی از مفاهیم و ادبیات مرتبط داشتند. فرایند نمونه‌گیری تا زمانی که داده‌ها به اشباع برسند و مفهوم جدیدی از آن‌ها استخراج نشود، ادامه یافت. در نهایت، با ۱۲ نفر مصاحبه انجام شد. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان نشان داد که سن شرکت‌کنندگان بین ۲۷ تا ۳۷ سال و میانگین سنی آن‌ها تقریباً ۳۲ سال بود.

تجربه حرفه‌ای آن‌ها نیز بین ۵ تا ۱۲ سال متغیر بود که نشان‌دهنده مشارکت قابل‌توجه در ارائه خدمات روان‌شناسی ورزش و مدیریت سازمانی است. این نمونه شامل چهار روان‌شناس ورزشی که با تیم‌های حرفه‌ای همکاری داشتند، چهار مربی که روان‌شناسی ورزش را در برنامه‌های آموزشی خود گنجانده بودند و چهار مدیر ورزشی که به اجرای سیاست‌ها و رهبری سازمانی می‌پرداختند، بود. از نظر تحصیلات، اکثر شرکت‌کنندگان دارای مدرک دکتری بودند. این تنوع در نمونه، درک

پایندی به روش‌های مربیگری و حفظ کلی در سیستم ورزشی نیز تأثیر قابل‌توجهی داشته باشد (فدرسون و همکاران، ۲۰۲۵؛ وودمن و هاردی، ۲۰۰۱).

مجموعه تحقیقات فعلی در روان‌شناسی ورزش نشان می‌دهد که حمایت روانی مؤثر به هر دو جنبه ساختاری و فرهنگی در یک سازمان متکی است. حمایت ساختاری شامل منابع ملموس مانند دسترسی به روان‌شناسان ورزشی، برنامه‌های آموزش مهارت‌های ذهنی، زمان اختصاص داده شده برای مداخلات روان‌شناختی و گنجاندن آموزش ذهنی در برنامه‌های تمرینی منظم است. در مقابل، حمایت فرهنگی شامل باورها، ارزش‌ها و هنجارهای جمعی است که بر اهمیت بهزیستی روان‌شناختی تأکید می‌کنند و در نگرش‌های رهبری، شیوه‌های مربیگری و سیاست‌های سازمانی منعکس می‌شوند (پوچر و همکاران، ۲۰۲۰).

شواهد نشان می‌دهد که وقتی حمایت ساختاری و فرهنگی هماهنگ باشند، ورزشکاران تمایل بیشتری به شرکت در آموزش مهارت‌های ذهنی دارند، استرس کمتری را تجربه می‌کنند و به ثبات عملکرد بیشتری دست می‌یابند (فلچر و همکاران، ۲۰۱۱؛ هورن، ۲۰۰۸). در مقابل، حمایت ناکافی سازمانی می‌تواند منجر به استفاده ناکافی از منابع روان‌شناسی ورزش، افزایش فرسودگی ورزشی ورزشکاران و تضعیف انسجام تیمی شود.

علی‌رغم اذعان به این اصول در ادبیات موجود، کمبود قابل‌توجهی در مدل‌های جامع که جنبه‌های مختلف حمایت سازمانی در روان‌شناسی ورزش را در برمی‌گیرند، وجود دارد. بسیاری از تحقیقات بر عوامل جداگانه‌ای مانند نگرش مربیان نسبت به روان‌شناسان ورزشی، دیدگاه ورزشکاران در مورد آموزش ذهنی یا موانع پذیرش مداخلات متمرکز شده‌اند. در حالی که این مطالعات بینش‌های ارزشمندی ارائه می‌دهند، اما در ارائه یک چارچوب منسجم که بتواند به سازمان‌های ورزشی در افزایش نظام‌مند حمایت روانی کمک کند، کوتاهی می‌کنند. ایجاد چنین مدلی برای پیوند دادن بینش‌های نظری با اجرای عملی و همچنین برای ارائه راهنمایی به رهبران سازمانی، سیاست‌گذاران و متخصصان با هدف ایجاد خدمات روان‌شناختی مؤثر در محیط‌های ورزشی ضروری است (اوجا و همکاران، ۲۰۲۳؛ فوگاسا و همکاران، ۲۰۲۴).

ثبت شد. همچنین، برای ارزیابی انتقال‌پذیری، یافته‌های تحقیق توسط دو متخصص مستقل که در پژوهش مشارکت نداشتند، مورد بررسی قرار گرفت. همچنین، برای تأیید صحت داده‌ها، تمامی متون مصاحبه‌ها و کدهای استخراج‌شده به مشارکت‌کنندگان ارسال گردید تا آن‌ها مجدداً این موارد را تأیید کنند. همچنین، یافته‌ها و پارادایم کدگذاری به سه متخصص حوزه ورزش ارائه و تأییدیه آن‌ها دریافت شد. برای سنجش پایایی داده‌ها، از روش «پایایی بازآزمون» استفاده شد که در آن پژوهشگر در فاصله هشت روزه چند مصاحبه را مجدداً کدگذاری کرد. دقت کدگذاری نیز با استفاده از روش کدگذاری بی‌طرف ارزیابی شد که در آن فردی بدون پیش‌زمینه ذهنی، متن مصاحبه‌ها را بررسی و کدگذاری مجدد کرد. توافق بین دو کدگذاری با نرم‌افزار SPSS^۱ و محاسبه ضریب کاپا ارزیابی شد که نتایج نشان‌دهنده کیفیت مناسب کدگذاری بود.

یافته‌های پژوهش

کدگذاری باز

در این مرحله، مفاهیم اولیه از خلال مصاحبه‌ها استخراج و کدگذاری انجام شدند (جدول ۱، ستون سمت راست). در این مرحله، بیش از ۱۸۵ کد مفهومی اولیه براساس پدیده محوری طراحی مدل حمایت سازمانی از روان‌شناسی ورزش شناسایی شد.

کدگذاری محوری

در این مرحله، کدهای اولیه به مقولات محوری سازمان‌دهی شدند. در جدول ۱ (ستون وسط) کدگذاری محوری به‌منظور سازمان‌دهی کدهای اولیه در قالب مقولات سطح میانی آورده شده است.

کدگذاری انتخابی

در این مرحله، پس از انجام کدگذاری باز و محوری، کلیه مقوله‌های استخراج‌شده در قالب یک مدل نظام‌مند و یکپارچه پیرامون پدیده مرکزی سازمان‌دهی شدند (جدول ۱، ستون سمت چپ). در این فرآیند، کدهای محوری که پیش‌تر در

جامعی از حمایت سازمانی از روان‌شناسی ورزش را از دیدگاه‌های مختلف در سازمان‌های ورزشی ایران فراهم می‌آورد و زمینه‌ساز مدل‌سازی پارادایمی و تبیین شرایط علی، زمینه‌ای و مداخله‌گر می‌شود.

به‌منظور جمع‌آوری اطلاعات، از مصاحبه‌های عمیق و نیمه ساختاریافته استفاده شد. پس از برقراری ارتباط مؤثر و ایجاد اعتماد میان شرکت‌کنندگان، مصاحبه با پرسش اصلی «چه عواملی در سازمان موجب حمایت از روان‌شناسی ورزشی می‌شود؟» آغاز گردید. سؤالات دیگر شامل عواملی بود که بر حمایت سازمانی تأثیر می‌گذارند، موانع احتمالی در این زمینه، راهکارهای پیشنهادی برای بهبود حمایت و پیامدهای اجرای این راهکارها بودند. مدت زمان هر مصاحبه بین ۶۰ تا ۹۰ دقیقه متغیر بود و این فرایند تا دستیابی به داده‌های عمیق ادامه یافت. مصاحبه‌ها به صورت فردی انجام شد و شرکت‌کنندگان حق داشتند در هر زمان از ادامه مصاحبه انصراف دهند. تمامی مصاحبه‌ها با رضایت شرکت‌کنندگان و با استفاده از ضبط‌کننده تلفن همراه ثبت گردید.

پس از اتمام مصاحبه‌ها و شنیدن مکرر آن‌ها، متن مصاحبه‌ها به صورت مکتوب درآمد. در این تحقیق، از روش تحلیل مضمون استفاده شد و برای تحلیل داده‌ها، فرآیند کدگذاری به کار گرفته شد. این فرآیند شامل کدگذاری باز و محوری و همچنین دسته‌بندی واحدهای متنی به گروه‌های معنادار بود. تحلیل مضمون به شناسایی و بررسی مدل‌های موضوعی کمک کرده و اطلاعات را به صورت منظم سازمان‌دهی و توصیف می‌کند.

مراحل کار به ترتیب شامل بررسی داده‌ها، تدوین راهنمای کدگذاری، سازمان‌دهی و طبقه‌بندی داده‌ها، کدگذاری باز، محوری و انتخابی و در نهایت تهیه گزارش نهایی تحلیل داده‌های کیفی بود. پژوهشگر پس از مرور توصیف‌های شرکت‌کنندگان و استخراج جملات کلیدی، مفاهیم مشترک را در دسته‌های موضوعی خاص قرار داد و برای اعتبارسنجی مطالب، به توضیحات اصلی مراجعه کرد. در مرحله بعد، نتایج به دست آمده به توصیفی جامع و کامل تبدیل شد.

برای ارزیابی روایی، از سه معیار اصلی شامل قابلیت باورپذیری، انتقال‌پذیری و تأییدپذیری استفاده شد و فرایند پژوهش با همکاری هشت متخصص و دو کدگذار انجام شد. به‌منظور افزایش اعتبار، جزئیات پژوهش و یادداشت‌ها به دقت

زمینه‌ای و مداخله‌گر، منجر به اتخاذ راهبردهای حمایت سازمانی از روان‌شناسی ورزش می‌شود. این راهبردها، در نهایت به پیامدهایی منفی و مثبتی منتهی می‌شوند. شکل شماره ۱، مدل پارادایمی پژوهش و خروجی بخش کدگذاری انتخابی را نشان می‌دهد.

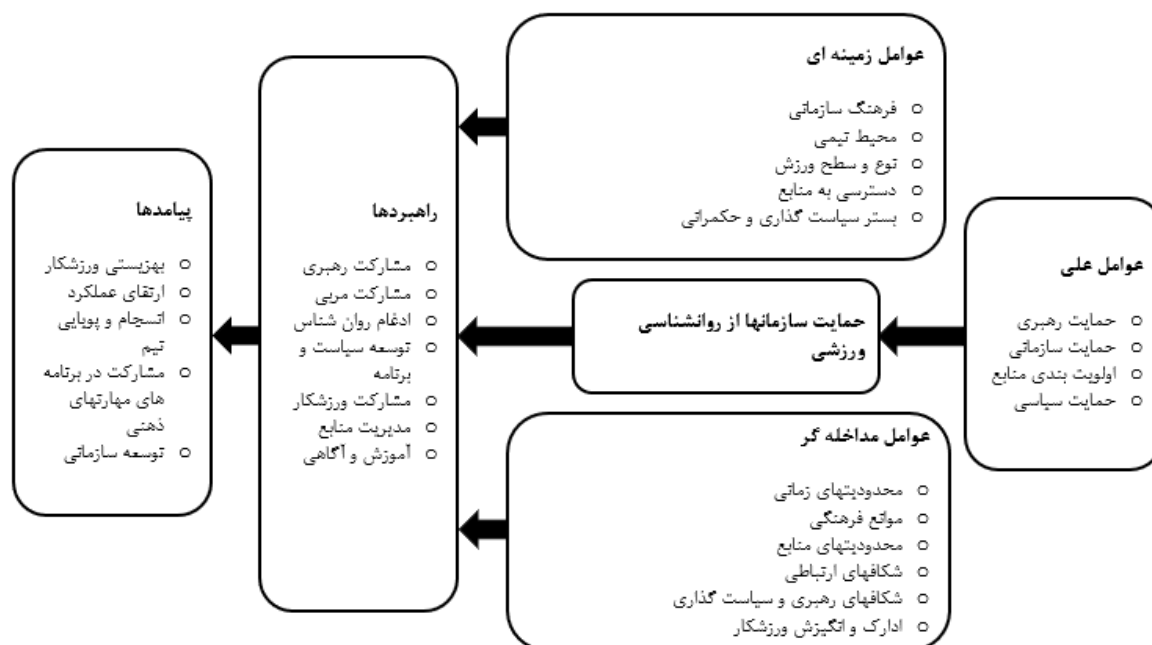
مرحله محوری به دست آمد، به یک مدل مفهومی نهایی براساس پارادایم اشتراوس کوربین پیوند داده شدند تا روابط علی، زمینه‌ای، مداخله‌گر، راهبردی و پیامدی در ساختاری منسجم و نظری شکل گیرد. براساس تحلیل روابط بین مقولات فوق، مدل نهایی «حمایت سازمانی از روان‌شناسی ورزش» تدوین شد. در این مدل، شرایط علی در بستر شرایط

جدول ۱. کدگذاری باز، محوری و انتخابی

کد انتخابی	کد محوری	کد باز
شرایط علی	حمایت رهبری	تشویق مربی برای حمایت روان‌شناختی؛ توجه رهبری سازمان به بهزیستی ورزشکار؛ حمایت مربی ارشد تسهیل‌کننده ادغام در گروه؛ ارتباطات رهبری سازمان انگیزه‌بخش برای ورزشکاران؛ تقویت همتایان توسط رهبران سازمان؛ پایش استرس ورزشکار به‌عنوان عامل علی؛ آگاهی مربی از ارتباط ذهن-عملکرد؛ آموزش رهبری سازمان جهت ارتقاء آگاهی ورزشکاران؛ حضور رهبری سازمان جهت ایجاد اعتماد در ورزشکار؛ حمایت‌گری مربی جهت افزایش مشارکت ورزشکاران؛ آموزش روان‌شناختی مستمر توسط رهبری سازمان؛ اولویت‌دهی برابر توسط رهبری سازمان؛ حضور مستمر رهبری سازمان؛ پذیرش مهارت‌های ذهنی توسط مربی (متنور)؛ تعهد آشکار رهبری سازمان برای حمایت از ورزشکاران؛ موفقیت رهبری سازمان در برجسته‌سازی مهارت‌های ذهنی در ورزشکاران؛ افزایش مشارکت ورزشکاران با حضور مستمر رهبری سازمان؛ همدلی رهبری به‌عنوان عامل علی؛ تأکید رهبری جهت پذیرش روان‌شناسان ورزش؛ مدل بودن رفتار رهبری سازمان برای پذیرش روان‌شناسان ورزش.
	حمایت ساختاری	دسترسی به روان‌شناس ورزشی؛ حضور مستمر روان‌شناس جهت افزایش اعتمادبه‌نفس ورزشکاران؛ مشارکت روان‌شناس در برنامه‌ریزی؛ به‌کارگیری روان‌شناسان در ساختار سازمانی؛ هماهنگی مربی-روان‌شناس به‌عنوان عامل علی
	اولویت‌بندی منابع	تخصیص منابع مبتنی بر عملکرد؛ تأیید بودجه برای حمایت روان‌شناختی توسط رهبری؛ انتخاب روان‌شناسان واجد شرایط توسط رهبری؛ تعیین مسئولیت‌پذیری برای حمایت روان‌شناختی؛ تأمین شفاف منابع به‌عنوان عامل علی
	حمایت سیاستی	سیاست‌های سازمانی الزام‌آور برای حمایت روان‌شناختی؛ تهیه دستورالعمل‌هایی توسط فدراسیون برای ارتقاء حمایت سازمانی؛ تأکید راهبردی بر سلامت روان؛ در نظر گرفتن عملکرد ذهنی در تصمیم‌گیری‌های سازمانی؛ اتخاذ سیاست‌هایی برای ارتقا و به‌کارگیری مداخلات روان‌شناختی؛ گنجاندن دیدگاه روان‌شناختی در تصمیم‌گیری؛ پایش اثربخشی برنامه‌ها؛ پاداش‌دهی به مشارکت در مهارت‌های ذهنی؛ حمایت سازمانی از نوآوری در روان‌شناسی؛ مشارکت ورزشکاران در تصمیم‌گیری
شرایط زمینه‌ای	فرهنگ سازمانی	نتیجه محور بودن فرهنگ سازمانی؛ نادیده گرفته شدن سلامت روان ورزشکاران؛ نگرش‌های فرهنگی نسبت به درخواست کمک روان‌شناختی توسط ورزشکاران؛ وجود نگرش مثبت نسبت به تمرینات ذهنی؛ مقاومت مربیان باسابقه‌تر در برابر پذیرش روش‌های جدید روان‌شناختی؛ نفوذ همتایان بر میزان مشارکت تأثیر می‌گذارد؛ تأثیر رفتارهای رهبری سازمان جهت ارزش‌گذاری بر حمایت روان‌شناختی
	محیط تیمی	تأثیر فضای تیمی بر میزان توجه فردی ورزشکاران به روان‌شناسان ورزشی؛ تداخل برنامه‌ریزی برای برگزاری منظم جلسات مهارت‌های ذهنی؛ حذف جلسات روان‌شناختی به سبب مسابقات پرفشار؛ عدم اولویت‌دهی به مهارت‌های ذهنی به سبب محدودیت زمانی در جلسات تمرینی؛ عدم آگاهی ورزشکاران جدید از منابع موجود مهارت‌های ذهنی.
	نوع و سطح ورزش	تأثیر نوع رشته بر حمایت؛ نیاز بالای ورزشکاران انفرادی به مداخلات روان‌شناختی؛ حمایت بیشتر تیم‌های برتر؛ تأثیر فشار مسابقه بر درگیری با برنامه‌های ذهنی.
	دسترسی به منابع	محدودیت فضا برای جلسات روان‌شناختی؛ کمبود روان‌شناس به دلیل بودجه محدود؛ دسترسی نابرابر به منابع روان‌شناختی؛ محدودیت مالی بر اجرای برنامه‌ها.
	بستر سیاست‌گذاری و حکمرانی	اجرای محدود دستورالعمل‌های فدراسیون در باشگاه‌ها؛ اولویت‌بندی عملکرد جسمانی و روانی؛ پایش منظم استرس ورزشکاران؛ ادغام شاخص‌های جسمانی و روان‌شناختی در تصمیمات سازمانی؛ بازبینی فصلی اثربخشی برنامه‌های ذهنی.

ادامه جدول ۱. کدگذاری باز، محوری و انتخابی

کد انتخابی	کد محوری	کد باز
شرایط مداخله‌گر	محدودیت‌های زمانی	محدودیت زمان برای تمرینات ذهنی؛ تداخل برنامه‌ها مانع برگزاری منظم جلسات ذهنی؛ دشواری اولویت‌دهی مهارت‌های ذهنی در جلسات تمرینی؛ حذف جلسات روان‌شناختی در مسابقات پرفشار.
	موانع فرهنگی	نگرش ورزشکاران نسبت به روان‌شناس؛ موانع فرهنگی در درخواست کمک؛ مقاومت مربیان با سابقه نسبت به روش‌های روان‌شناختی جدید؛ کندی پذیرش برنامه‌های ذهنی توسط کارکنان قدیمی.
	محدودیت‌های منابع	کمبود روان‌شناس به دلیل محدودیت بودجه؛ دسترسی نابرابر به منابع روان‌شناختی؛ محدودیت فضا برای جلسات محرمانه؛ تخصیص منابع مبتنی بر عملکرد و رها سازی تیم‌ها بدون حمایت.
	شکاف‌های ارتباطی	نبود ارتباط شفاف مدیران و روان‌شناسان؛ ارتباطات ناهماهنگ در اجرای برنامه‌ها؛ هماهنگی ضعیف میان واحدها؛ فقدان بازخورد رهبری و کاهش پذیرش برنامه‌ها.
	شکاف‌های رهبری و سیاست‌گذاری	نادیده‌گیری توصیه‌های روان‌شناختی به دلیل تمرکز بر نتایج جسمانی؛ اجرای محدود دستورالعمل‌های فدراسیون در باشگاه‌ها؛ اجرای غیرمنسجم سیاست‌های سازمانی؛ عدم پایش فعال اثربخشی برنامه‌های روان‌شناختی توسط رهبری.
راهبردها	ادراک و انگیزش ورزشکار	فشار برای مشارکت در تمرینات ذهنی؛ سطح آگاهی پایین ورزشکاران؛ احساس عدم حمایت هنگام تمرکز بر عملکرد جسمانی؛ تردید ورزشکاران نسبت به تکنیک‌های روان‌شناختی.
	مشارکت رهبری	حضور رهبری در کارگاه‌ها برای درک روان‌شناسی ورزش؛ تشویق ورزشکاران از طریق حضور رهبری؛ رهبری به‌عنوان مدل در تمرینات روان‌شناختی؛ تأکید رهبری بر اهمیت مهارت‌های ذهنی؛ انتقال داستان‌های موفقیت شامل نقش مهارت‌های ذهنی توسط رهبری.
	مشارکت مربی	هماهنگی مربیان با روان‌شناسان برای حمایت متناسب؛ افزایش مشارکت ورزشکاران از طریق حمایت مربیان؛ راهنمایی مربیان جوان توسط مربیان ارشد؛ تقویت مهارت‌های ذهنی در طول تمرین توسط مربیان؛ آموزش مربیان برای ادغام تکنیک‌های روان‌شناختی.
	به‌کارگیری روان‌شناس	حضور روان‌شناسان در جلسات برنامه‌ریزی؛ افزایش انسجام تیم از طریق همکاری مربیان و روان‌شناسان؛ تطبیق برنامه‌ها با فرهنگ هر تیم؛ ارائه بازخورد منظم توسط روان‌شناسان؛ روان‌شناسان به‌عنوان اعضای ضروری تیم.
	توسعه سیاست و برنامه	الزام سیاست‌های سازمانی برای ارائه حمایت روان‌شناختی؛ تأکید راهبردی بر سلامت روان؛ تصویب بودجه سالانه برای برنامه‌های روان‌شناسی؛ حمایت سازمانی از پژوهش و نوآوری در روان‌شناسی ورزش.
پیامدها	مشارکت ورزشکار	افزایش مشارکت در برنامه‌ریزی؛ تشویق به خوداظهاری ورزشکاران؛ آگاهی از مزایای مهارت‌های ذهنی و افزایش مشارکت؛ بازخورد ورزشکاران برای بهبود برنامه‌ها؛ تأثیر مثبت تقویت همسالان بر مشارکت.
	مدیریت منابع	تخصیص شفاف منابع برای روان‌شناسان؛ افزایش پوشش روان‌شناسان از طریق بودجه؛ اختصاص فضاهای ویژه برای جلسات محرمانه؛ برنامه‌ریزی برای زمان آموزش ذهنی؛ اولویت‌بندی منابع بر اساس نیاز تیم‌ها.
	آموزش و آگاهی	کارگاه‌های آموزشی برای مربیان و ورزشکاران؛ ترویج آموزش روان‌شناختی مداوم توسط رهبری؛ کمپین‌های ارتباطی برای برجسته کردن مزایای سلامت روان؛ بحث منظم مهارت‌های ذهنی در جلسات تیم؛ به اشتراک گذاشتن داستان‌های موفقیت مهارت‌های ذهنی.
	بهبودی ورزشکار	کاهش سطح استرس ورزشکاران؛ احساس حمایت و ارزشمندی؛ افزایش تاب‌آوری ذهنی؛ اعتماد به نفس بیشتر در مسابقات؛ رضایت از حمایت سازمانی؛ کاهش فرسودگی و خستگی؛ مقابله بهتر با فشار و ناکامی‌ها.
	ارتقای عملکرد	بهبود ثبات عملکرد؛ به‌کارگیری مهارت‌های ذهنی در مسابقات؛ رعایت بیشتر برنامه‌های تمرینی؛ تمرکز و دقت بهتر؛ تصمیم‌گیری بهتر در زمان‌های تحت فشار؛ بهبود کار تیمی و هماهنگی در بازی‌ها.
پیامدها	انسجام و پویایی تیم	بهبود ارتباط تیمی؛ افزایش اعتماد میان اعضای تیم؛ تقویت حمایت همتایان؛ تأثیر مثبت برنامه‌های روان‌شناختی بر روحیه تیم؛ کاهش تعارضات تیمی؛ تعهد مشترک به اهداف تیم.
	مشارکت در برنامه‌های مهارت‌های ذهنی	افزایش مشارکت در کارگاه‌ها و جلسات؛ استفاده داوطلبانه از تکنیک‌های مهارت‌های ذهنی؛ نگرش مثبت نسبت به مداخلات روان‌شناختی؛ استفاده بیشتر از تمرینات ذهنی؛ بهبود همکاری با روان‌شناسان و مربیان.
	توسعه سازمانی	پذیرش ارزش روان‌شناسی ورزش توسط رهبری؛ ادغام بهتر سیاست‌ها در عمل؛ آمادگی سازمانی بیشتر برای برنامه‌های سلامت روان؛ تخصیص ساختارمند منابع برای مهارت‌های ذهنی؛ بهبود مستمر برنامه‌های آموزش ذهنی؛ پاسخگویی رهبری به نیازهای ورزشکاران.

شکل ۱. مدل پارادایمی پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

مطالعه حاضر، حمایت سازمانی از روان‌شناسی ورزش را در سازمان‌های ورزشی ایران بررسی کرد و منجر به توسعه یک مدل جامع از حمایت سازمانی از روان‌شناسی ورزش شد. از طریق مصاحبه‌های کیفی عمیق با روانشناسان ورزشی، مربیان و مدیران، پنج بعد کلیدی پدیدار شد - عوامل علی، عوامل زمینه‌ای، عوامل مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها - که هر کدام بینش‌های منحصر به فردی در مورد مکانیسم‌هایی که سازمان‌ها می‌توانند از طریق آن‌ها اجرا و اثربخشی حمایت روانی در ورزش را افزایش دهند، ارائه می‌دهند. یافته‌ها با روشن کردن چگونگی تعامل ساختارهای سازمانی، فرهنگ، رفتارهای رهبری و شرایط زمینه‌ای برای تأثیرگذاری بر مشارکت، بهزیستی و عملکرد ورزشکاران، به نظریه و عمل کمک می‌کنند.

عوامل علی

این مطالعه نشان داد که حمایت رهبری، تأثیرگذارترین عامل سببی در ارائه خدمات روان‌شناسی ورزش است. رهبرانی که به‌طور فعال در کارگاه‌ها شرکت می‌کنند، استفاده از شیوه‌های روان‌شناختی را الگو قرار می‌دهند و

اهمیت مهارت‌های ذهنی را بیان می‌کنند، محیطی را ایجاد می‌کنند که در آن ورزشکاران حمایت روان‌شناختی را ارزشمند و مشروع می‌دانند. این یافته با مفهوم حمایت سازمانی ادراک شده همسو است که بر تأثیر رفتارهای رهبری بر درک کارکنان (یا در این مورد، ورزشکاران) از مراقبت سازمانی تأکید دارد (فلچر و واگشتاف^۱، ۲۰۰۹). در سازمان‌های ورزشی، به نظر می‌رسد مشارکت مشهود رهبری، اعتماد را تقویت می‌کند، پذیرش مهارت‌های ذهنی را تشویق می‌کند و نشان می‌دهد که سلامت روانی به اندازه تمرینات بدنی مهم است. به‌طور مشابه، بنتزن^۲ و همکاران (۲۰۱۴) تأکید کردند که تعهد رهبری، عامل تعیین‌کننده کلیدی ادغام موفقیت‌آمیز روان‌شناسی ورزش در محیط‌های رقابتی است.

یکی دیگر از عوامل سببی مهم شناسایی شده در این مطالعه، حمایت ساختاری است که شامل حضور روانشناسان ورزشی متعهد، مشارکت در برنامه‌ریزی آموزشی و ادغام در ساختار سازمانی تیم می‌شود. ورزشکاران گزارش دادند که حضور روانشناسان در تیم‌ها،

1. Fletcher & Wagstaff

2. Bentzen

ممکن است بیشتر به پویایی گروهی و مداخلات انسجام متکی باشند. به‌طور مشابه، محدودیت‌های زمینه‌ای مانند برنامه‌های تمرینی فشرده، الزامات رقابتی و اندازه تیم بر نحوه و زمان اجرای حمایت روانی تأثیر می‌گذارند. این یافته‌ها با ادبیات روان‌شناسی ورزشی کاربردی سازگار است، که تأکید می‌کند مداخلات باید به صورت زمینه‌ای با نیازهای خاص ورزشکاران و محیط سازمانی تطبیق داده شوند (اشترویل^۳ و همکاران، ۲۰۱۸).

در دسترس بودن منابع نیز به‌عنوان یک عامل زمینه‌ای شناسایی شد و به نظر می‌رسد که حتی زمانی که رهبری و فرهنگ حمایتی هستند، منابع مالی، انسانی یا مادی ناکافی می‌تواند دامنه و اثربخشی برنامه‌های روان-شناسی ورزش را محدود کند. این نشان می‌دهد که زمینه با عوامل علی تعامل دارد تا موفقیت حمایت روانی را تسهیل یا محدود کند.

عوامل مداخله‌گر

موانع متعددی برای اجرای مؤثر روان‌شناسی ورزش گزارش شده است، از جمله محدودیت‌های زمانی، موانع فرهنگی اجتماعی، محدودیت‌های منابع، شکاف‌های ارتباطی، شکاف‌های رهبری و سیاست‌گذاری، و ادراکات/انگیزه ورزشکاران. محدودیت‌های زمانی، ناشی از برنامه‌های تمرینی طاقت‌فرسا و فشارهای رقابتی، اغلب مانع از مشارکت ورزشکاران در جلسات مهارت‌های ذهنی می‌شد. این امر از تحقیقات قبلی که نشان می‌دهد محدودیت‌های ساختاری اغلب مانع ارائه خدمات روان‌شناختی در رقابتی می‌شوند، پشتیبانی می‌کند (چاندلر^۴ و همکاران، ۲۰۱۶).

موانع فرهنگی به‌عنوان یک چالش مهم، به‌ویژه در بافت ایران، که در آن نگرش‌های اجتماعی نسبت به سلامت روان ممکن است رفتار جستجوی کمک را دلسرد کند، ظهور کردند و ممکن است ورزشکاران مرد، به دلیل ضعف ادراک-شده یا ترس از قضاوت، تمایلی به شرکت در مداخلات روان‌شناختی نشان ندهند. این با ادبیات جهانی در مورد موانع

دسترسی، اعتماد به نفس و انگیزه برای شرکت در برنامه‌های مهارت‌های ذهنی را افزایش می‌دهد. این یافته‌ها با تحقیقات قبلی که تأکید می‌کنند منابع ساختاری، مانند دسترسی به پرسنل واجد شرایط و زمان اختصاص داده شده، پیش‌شرط‌های ضروری برای مداخلات روان‌شناختی مؤثر هستند، همخوانی دارد (کیگان^۱ و همکاران، ۲۰۲۲).

بدون این حمایت‌های ملموس، حتی برنامه‌های با طراحی خوب نیز ممکن است در دستیابی به نتایج مطلوب شکست بخورند. اولویت‌بندی منابع و پشتیبانی سیاستی نیز به‌عنوان عوامل علی قابل توجه ظاهر شدند. سازمان‌هایی که بودجه کافی اختصاص می‌دهند، پاسخگویی را برای برنامه‌های مهارت‌های ذهنی تعیین می‌کنند و سیاست‌های رسمی ترویج حمایت روانی را اجرا می‌کنند، در موقعیت بهتری برای ارائه خدمات مداوم و پایدار قرار دارند. این امر این ایده را تقویت می‌کند که تعهد سازمانی چندبعدی است و نه تنها حمایت رهبری، بلکه مکانیسم‌های ساختاری، مالی و سیاستی را نیز در برمی‌گیرد.

عوامل زمینه‌ای

این یافته‌ها اهمیت فرهنگ‌سازمانی، محیط تیم، نوع ورزش، در دسترس بودن منابع و زمینه سیاست‌گذاری را در شکل‌دهی به اثربخشی مداخلات روان‌شناسی ورزش برجسته می‌کند. فرهنگ‌سازمانی که برای سلامت روان ارزش قائل است و اهمیت بهزیستی روانی را به رسمیت می‌شناسد، ورزشکاران را به استفاده از منابع موجود تشویق می‌کند (یو و چنگ^۲، ۲۰۲۴).

نگرش‌های همسالان و رفتارهای مربیگری در تیم‌ها بیشتر بر تعامل تأثیر می‌گذارد، که نشان می‌دهد فرهنگ هم در سطح سازمانی و هم در سطح خرد عمل می‌کند. این مطالعه همچنین بر نقش محیط تیم و نوع ورزش تأکید دارد. به‌عنوان مثال، ورزش‌های انفرادی اغلب به دلیل فشار شدید عملکرد شخصی به حمایت روانی متناسب‌تری نیاز دارند، در حالی که ورزش‌های تیمی

3. Ströbel
4. Chandler

1. Keegan
2. Yu & Cheng

همسو کنند (لیوینگستون و فوربس، ۲۰۱۶). توسعه سیاست و مدیریت منابع نیز به‌عنوان راهبردهای حیاتی ظاهر شدند. سیاست‌های رسمی، دستورالعمل‌های روشن و تخصیص شفاف منابع، ستون فقرات ساختاری برای اجرای پایدار برنامه‌ها هستند. در همین حال، برنامه‌های آموزشی و آگاهی‌بخشی برای ورزشکاران و کارکنان به کاهش موانع فرهنگی، بهبود انگیزه و افزایش مشارکت کمک خواهد کرد. این رویکرد چندوجهی نشان می‌دهد که حمایت سازمانی امری واحد نیست، بلکه نیازمند راهبردهای هماهنگ در حوزه‌های رهبری، مربیگری، روانشناسی، سیاست‌گذاری و مشارکت ورزشکاران است.

پیامدها

ادغام عوامل علی، شرایط زمینه‌ای و راهبردها، طیف وسیعی از نتایج مثبت می‌تواند ایجاد کند که به‌عنوان بهزیستی ورزشکار، بهبود عملکرد، انسجام تیمی، تعامل با برنامه‌های مهارت‌های ذهنی و توسعه سازمانی طبقه‌بندی می‌شوند. ورزشکاران در پژوهش استوارت بهبود تاب‌آوری روانی، کاهش استرس و اعتماد به نفس بیشتر را نشان دادند که نشان می‌دهد حمایت سازمانی تأثیرات ملموسی بر بهزیستی ذهنی دارد. همچنین نشان داده شد که نتایج عملکرد، از جمله ثبات، تمرکز و تصمیم‌گیری، نیز هنگامی که برنامه‌های مهارت‌های ذهنی در ساختار سازمانی گنجانده شدند، افزایش یافت. انسجام تیمی از طریق ارتباط بهتر، حمایت همسالان و تعهد مشترک بهبود یافت که نشان می‌دهد مداخلات روان‌شناختی می‌توانند ابعاد اجتماعی و رابطه‌ای ورزش را تقویت کنند (استوارت^۳ و همکاران، ۲۰۲۴). علاوه بر این، خود سازمان‌ها از ادغام بیشتر سیاست‌ها، تخصیص بهتر منابع و پاسخگویی رهبری بهره‌مند خواهند شد. این نتایج، ماهیت سیستمی حمایت روان‌شناسی ورزش را برجسته می‌کند: وقتی ساختارها، فرهنگ، رهبری و منابع همسو شوند، عملکرد فردی و سازمانی بهبود می‌یابد.

فرهنگی در روان‌شناسی ورزش همسو است و تأکید می‌کند که باورهای فرهنگی و جنسیتی می‌توانند به‌شدت بر مشارکت تأثیر بگذارند (آنتونی^۱ و همکاران، ۲۰۱۶). پرداختن به این موانع نه تنها نیازمند حمایت رهبری، بلکه نیازمند کمپین‌های آموزشی و آگاهی‌رسانی هدفمند نیز است. محدودیت‌های منابع و شکاف‌های ارتباطی، می‌تواند اثربخشی برنامه را بیشتر مختل کند. حتی در سازمان‌هایی با رهبری حمایتی، دسترسی نابرابر به روانشناسان، فضاهای فیزیکی ناکافی برای جلسات محرمانه و ارتباط ناهماهنگ بین مدیران، مربیان و روانشناسان، مشارکت و جذب برنامه را کاهش خواهد داد. شکاف‌ها در اجرای سیاست‌ها و نظارت ناهماهنگ بر رهبری، این چالش‌ها را تشدید کرده و نیاز به یک رویکرد منسجم و در سطح سیستم برای حمایت سازمانی را برجسته می‌سازد.

راهبردها

این مطالعه راهبردها متعددی را که توسط سازمان‌های ورزشی ایران برای غلبه بر موانع و افزایش اثربخشی حمایت روانی استفاده می‌شود، شناسایی کرد. این راهبردها شامل مشارکت رهبری، مشارکت مربی، ادغام روانشناس، توسعه سیاست/برنامه، مشارکت ورزشکار، مدیریت منابع و برنامه‌های آموزشی/آگاهی است.

مشارکت فعال رهبری می‌تواند از طریق کارگاه‌ها، مدل‌سازی و حمایت مشهود اهمیت مهارت‌های ذهنی را تقویت کرده و اعتماد ورزشکاران را افزایش دهد. مربیان می‌توانند با ادغام مهارت‌های ذهنی در تمرین روزانه، راهنمایی مربیان جوان‌تر و حمایت از مشارکت، نقش مکمل را ایفا کنند.

روانشناسان زمانی می‌توانند بیشترین اثربخشی را داشته و در فرآیندهای برنامه‌ریزی ادغام شوند، مداخلات را با فرهنگ تیم تطبیق داده و بازخورد منظم ارائه دهند. این یافته‌ها از دیدگاه اکولوژیکی در روان‌شناسی ورزش پشتیبانی می‌کنند، که تأکید می‌کند مداخلات زمانی موفق‌تر هستند که چندین ذی‌نفع تلاش‌های خود را هماهنگ و

2. Livingston & Forbes

3. Stewart

1. Anthony

ادغام با ادبیات موجود

مدل حمایت سازمانی برای روان‌شناسی ورزش که در این مطالعه توسعه داده شده است، تحقیقات قبلی را از چندین جهت گسترش می‌دهد. در حالی که بسیاری از ادبیات موجود بر ادراکات ورزشکار یا نگرش‌های مربی به صورت جداگانه متمرکز بوده‌اند، این مطالعه عوامل سازمانی، فرهنگی، ساختاری و رهبری را در یک چارچوب جامع ادغام می‌کند. همچنین این عوامل را در سازمان‌های ورزشی ایران زمینه‌سازی می‌کند و ظرافت‌های فرهنگی و چالش‌های مرتبط با منابع را که ممکن است برای سایر کشورها با سیستم‌های ورزشی مشابه قابل اجرا باشد، برجسته می‌کند.

این مطالعه مدل حمایت سازمانی برای روان‌شناسی ورزش را در سازمان‌های ورزشی ایران توسعه داد که عوامل علی، شرایط زمینه‌ای، عوامل مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها را ادغام می‌کرد. یافته‌ها نشان می‌دهد که حمایت مؤثر روان‌شناسی ورزش صرفاً به مداخلات فردی وابسته نیست، بلکه عمیقاً در ساختارهای سازمانی، رفتارهای رهبری، هنجارهای فرهنگی و تخصیص منابع ریشه دارد. مشارکت رهبری، حمایت ساختاری و سیاستی و ادغام روانشناسان در سیستم‌های سازمانی به‌عنوان محرک‌های کلیدی اجرای موفقیت‌آمیز شناسایی شدند. برعکس، محدودیت‌های زمانی، موانع فرهنگی، محدودیت‌های منابع، شکاف‌های ارتباطی و اجرای ناهماهنگ سیاست‌ها، موانع مهمی بودند که سازمان‌ها باید برای بهینه‌سازی حمایت روانی به آن‌ها بپردازند. پیامدهای عملی این مطالعه به‌ویژه برای مدیران ورزشی، مربیان، روانشناسان و سیاست‌گذاران مرتبط است.

اول، رهبری باید به‌طور فعال حمایت روانی را مدل‌سازی و اولویت‌بندی کند و ارزش و مشروعیت آن را هم برای ورزشکاران و هم برای کارکنان نشان دهد. حضور رهبری، حمایت و تخصیص شفاف منابع، نشان‌دهنده تعهد سازمانی است که به‌نوبه خود مشارکت ورزشکاران را افزایش می‌دهد.

دوم، ادغام روانشناسان در ساختارهای تیمی و برنامه‌ریزی مشارکتی با مربیان تضمین می‌کند که برنامه‌های مهارت‌های ذهنی از نظر زمینه‌ای سازگار، از

نظر فرهنگی حساس و در دسترس هستند.

سوم، سازمان‌ها باید سیاست‌ها و چارچوب‌های منابع روشنی را اجرا کنند که حمایت از سلامت روان را رسمی کند، پاسخگویی را تضمین کند و اثربخشی برنامه را نظارت کند. چهارم، پرداختن به موانع فرهنگی از طریق برنامه‌های آموزشی و آگاهی‌بخشی برای ورزشکاران و مربیان می‌تواند مشارکت را افزایش داده و مقاومت را کاهش دهد. در نهایت، برنامه‌ریزی حساس به شرایط، مدیریت منابع هدفمند و مشارکت ورزشکاران در برنامه‌ریزی برنامه می‌تواند محدودیت‌های زمانی و لجستیکی را کاهش دهد و از پذیرش مداخلات روان‌شناختی بیشتر حمایت کند.

از دیدگاه وسیع‌تر، چارچوب حمایت سازمانی برای روان‌شناسی ورزش نشان می‌دهد که حمایت سازمانی از روان‌شناسی ورزش نتایج مثبتی را در سطوح مختلف ایجاد می‌کند. ورزشکاران از طریق ارتقای بهزیستی، تاب‌آوری و عملکرد بهره‌مند می‌شوند؛ تیم‌ها از طریق تقویت انسجام، بهبود ارتباطات و تعهد جمعی منفعت می‌برند؛ و سازمان‌ها از طریق افزایش آمادگی، ادغام سیاست‌ها و اجرای پایدار برنامه‌ها سود می‌برند.

این دیدگاه سیستمی تأکید می‌کند که سرمایه‌گذاری در حمایت سازمانی از خدمات روان‌شناختی یک فعالیت جانبی نیست، بلکه یک جزء راهبردی از مدیریت ورزشی با عملکرد بالا است. تحقیقات آینده می‌تواند این مدل را با بررسی کاربرد آن در زمینه‌های مختلف فرهنگی، انواع ورزش و سطوح رقابت، و همچنین با ارزیابی کمی تأثیر آن بر عملکرد، تعامل و حفظ ورزشکاران، گسترش دهد. علاوه بر این، مطالعات طولی می‌توانند ارزیابی کنند که چگونه حمایت سازمانی در طول زمان تکامل می‌یابد و تا چه حد بر سلامت ورزشکار و عملکرد تیمی در طول فصول رقابتی تأثیر می‌گذارد.

در نتیجه، مدل حمایت سازمانی برای روان‌شناسی ورزش یک نقشه راه جامع و کاربردی برای ادغام روان‌شناسی ورزش در سازمان‌های ورزشی ارائه می‌دهد و تأکید می‌کند که رهبری، فرهنگ، ساختار، منابع و راهبردها باید برای تحقق کامل مزایای حمایت روانی همسو شوند. با اتخاذ این مدل، سازمان‌های ورزشی

پایدار منابع، تدوین و اجرای دستورالعمل‌های الزام‌آور و پایش مستمر اثربخشی برنامه‌های روان‌شناختی در دستور کار قرار گیرد. همچنین، با توجه به نقش شرایط زمینه‌ای و مداخله‌گر، ایجاد فرهنگ سازمانی حامی سلامت روان، کاهش موانع فرهنگی، مدیریت محدودیت‌های زمانی و بهبود هماهنگی ارتباطی میان مدیران، مربیان و روان‌شناسان ضروری است.

اجرای هم‌زمان این راهبردها می‌تواند منجر به ارتقای بهزیستی روان‌شناختی ورزشکاران، بهبود عملکرد، افزایش انسجام تیمی و در نهایت توسعه پایدار سازمان‌های ورزشی شود.

سپاسگزاری

از کلیه افراد یا گروه‌هایی که در انجام پژوهش همکاری داشته‌اند تشکر و قدردانی می‌گردد.

References

- Alimardani, M., Keshavarz, L. & Farahani, A. (2023). Determine super-efficiency and identify undesirable output factors the Olympic Federations of Iran. *Applied Research of Sport Management*, 12(3), 45-56.
<https://doi.org/10.30473/arsm.2023.48150.3028>
- Anthony, D. R., Gucciardi, D. F., & Gordon, S. (2016). A meta-study of qualitative research on mental toughness development. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 9(1), 160-190.
<https://doi.org/10.1080/1750984x.2016.1146787>
- Bentzen, M., Lemyre, P. N., & Kenttä, G. (2014). The process of burnout among professional sport coaches through the lens of self-determination theory: A qualitative approach. *Sports Coaching Review*, 3(2), 101-116.
<https://doi.org/10.1080/21640629.2015.1035050>
- Chandler, C., Eubank, M. R., Nesti, M. S., & Tod, D. (2016). Personal qualities of effective sport psychologists: Coping with organisational demands in high performance sport. *International Journal of Sport Psychology*, 47(4), 297-317.
- می‌توانند محیط‌هایی را رشد دهند که در آن‌ها مهارت‌های ذهنی در اولویت قرار می‌گیرند، از ورزشکاران حمایت می‌شود و عملکرد انسانی و سازمانی بهینه می‌شود.
- ### پیشنهادهای
- با استناد به مدل پارادایمی استخراج‌شده، پیشنهاد می‌شود سازمان‌های ورزشی به‌منظور نهادینه‌سازی حمایت از روان‌شناسی ورزش، رویکردی چندسطحی و نظام‌مند اتخاذ کنند. در سطح علی، تعهد آشکار و مشارکت فعال رهبران و مدیران سازمان و مربیان در حمایت از مهارت‌های ذهنی، از طریق حضور مستمر، الگو بودن رفتاری و ادغام ملاحظات روان‌شناختی در تصمیم‌گیری‌ها، تقویت شود.
- در سطح ساختاری و سیاستی، به‌کارگیری روان‌شناسان ورزشی به‌عنوان اعضای ثابت تیم‌ها، تخصیص شفاف و
- <https://doi.org/10.2478/pcssr-2014-0003>
- Esmailie, S., Ghasemi, H. & Farahani, A. (2024). Development of the Distributed Ledger Technology Application Model in the Management of Iranian Professional Sports Clubs. *Applied Research of Sport Management*, 13(2), 105-120.
<https://doi.org/10.30473/arsm.2024.65516.3751>
- Fan, X., & Jianwei, F. (2025). Strategic Organisational Support for Stress and Burnout: Insights from Rural Teachers' Stress Profiles. *Frontiers in Psychology*, 16, 1580573.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1580573>
- Farahani, A., Ghorbani Ghahfarokhi, L., Sadr, M.M., & Mirmohammadian Toutkaleh, S.F. (2025). Identifying the Factors that Determine the Alignment of Information Technology with Organizational Strategies in Iranian Sports Federations. *Applied Research of Sport Management*, 14(1), 173-190.
<https://doi.org/10.30473/arsm.2025.71972.3907>
- Fasey, K. J., Sarkar, M., Wagstaff, C. R., & Johnston, J. (2022). Understanding organizational resilience in elite sport: An exploration of psychosocial

- processes. *Psychology of Sport and Exercise*, 62, 102236. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2022.102236>
- Feddersen, N. B., Champ, F., & Littlewood, M. A. (2025). The Sport Psychology Canvas: Designing, adapting, and documenting Sport Psychology provisions in men's football academies in England. *Journal of Applied Sport Psychology*, 1-22. <https://doi.org/10.1080/10413200.2024.2446206>
- Fletcher, D., & Wagstaff, C. R. (2009). Organizational psychology in elite sport: Its emergence, application and future. *Psychology of sport and exercise*, 10(4), 427-434. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2009.03.009>
- Fletcher, D., Rumbold, J. L., Tester, R., & Coombes, M. S. (2011). Sport psychologists' experiences of organizational stressors. *The Sport Psychologist*, 25(3), 363-381. <https://doi.org/10.1123/tsp.25.3.363>
- Fogaça, J. L., Quartiroli, A., & Wagstaff, C. R. (2024). Professional development of sport psychology practitioners: From systematic review to a model of development. *Psychology of Sport and Exercise*, 70, 102550. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2023.102550>
- Horn, T. S. (2008). *Advances in sport psychology*. Human kinetics.
- Keegan, R., Stoljarova, S., Kessler, L., & Jack, S. (2022). Psychological support for the talent pathway: Qualitative process evaluation of a state sport academy's psychology service. *Journal of Applied Sport Psychology*, 34(3), 665-690. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1080/10413200.2020.1833378>
- Livingston, L. A., & Forbes, S. L. (2016). Factors contributing to the retention of Canadian amateur sport officials: Motivations, perceived organizational support, and resilience. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 11(3), 342-355. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1177/1747954116644061>
- Mansouri, H., Pyun, D. Y., Md Husin, M., Gholami Torkesaluye, S., & Rouzfarakh, A. (2024). The influences of authentic leadership, meaningful work, and perceived organizational support on psychological well-being of employees in sport organizations. *Journal of Global Sport Management*, 9(3), 575-598. <https://doi.org/10.1080/24704067.2022.2155981>
- McCormack, H. M., MacIntyre, T. E., O'Shea, D., Campbell, M. J., & Igou, E. R. (2015). Practicing what we preach: Investigating the role of social support in sport psychologists' well-being. *Frontiers in psychology*, 6, 1854. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2015.01854>
- Oja, B. D., Gordon, B. S., & Hazzaa, R. N. (2023). Navigating psychological membership in sport organizations: Exploring sport employees' identities. *Journal of Applied Sport Psychology*, 35(2), 202-223. <https://doi.org/10.1080/10413200.2021.2021563>
- Poucher, Z. A., Tamminen, K. A., Caron, J. G., & Sweet, S. N. (2020). Thinking through and designing qualitative research studies: A focused mapping review of 30 years of qualitative research in sport psychology. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 13(1), 163-186. <https://doi.org/10.1080/1750984X.2019.1656276>
- Slack, T., & Parent, M. M. (2006). *Understanding sport organizations: The application of organization theory*. Human Kinetics.
- Stewart, P., Fletcher, D., Arnold, R., & McEwan, D. (2024). Exploring perceptions of performance support team effectiveness in elite sport. *Sport Management Review*, 27(2), 300-321. <https://doi.org/10.1080/14413523.2023.2284987>
- Ströbel, T., Maier, C., & Woratschek, H. (2018). How to reduce turnover intention in team sports? Effect of organizational support on turnover intention of professional team sports athletes. *Sport, Business and Management: An International Journal*, 8(2), 98-117. <https://doi.org/10.1108/SBM-05-2017->

- 0032
Wagstaff, C., Fletcher, D., & Hanton, S. (2012). Positive organizational psychology in sport: An ethnography of organizational functioning in a national sport organization. *Journal of applied sport psychology*, 24(1), 26-47. <https://doi.org/10.1080/10413200.2011.589423>
- Woodman, T., & Hardy, L. (2001). A case study of organizational stress in elite sport. *Applied Sport Psychology*, 13(2), 207-238. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1080/104132001753149892>
- Yu, L., & Cheng, L. (2024). The work stress, occupational burnout, coping strategies and organizational support of elite sports coaches in Sichuan Province: the mediating role of organizational support. *Frontiers in Psychology*, 15, 1437234. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1437234>